

Vragen Trouw/RTL over etnisch profileren bij Belastingdienst/Toeslagen

12 april 2019

Trouw en RTL Nieuws beschikken over (gedocumenteerde) informatie dat in de nasleep van de 'Bulgarenfraude' de handhaving en het toezicht door Belastingdienst/Toeslagen op KOT mede plaats vond op basis van etnische achtergrond en/of tweede nationaliteit, zoals vastgelegd in GBA/BRP.

Die tweede nationaliteit / achtergrond speelde mede een rol in selectie van 'onderzoekspopulaties', 'risicoclassificaties', 'behandelvoornemens' en 'profielen', zowel geautomatiseerd in de 'intelligente' systemen van de Belastingdienst, als handmatig (in CAF-zaken). Nationaliteit speelde volgens onze informatie een rol in zowel de selectie inzake gastouders, gastouderbureaus als vraagouders.

In het kader van een voorgenomen publicatie leggen we u een aantal vragen voor. We hebben deze informatie ook voorgelegd aan een aantal Kamerfracties voor commentaar. We zijn voornemens de vragen en antwoorden bij onze berichtgeving online integraal te publiceren. We zien uw reactie graag uiterlijk vrijdag 19 april tegemoet.

Vragen voor de Belastingdienst:

1. Zowel de staatssecretaris als de Landsadvocaat hebben aangegeven dat sprake was van risicoclassificatie, risicoprofielen en behandelvoornemens in het dossier 'CAF'. Wat is uw commentaar op onze (gedocumenteerde) informatie dat bij de handhaving en het toezicht door Belastingdienst / Toeslagen selectie heeft plaats gevonden op etnische achtergrond en/of (tweede) nationaliteit?
2. Wat is uw commentaar op onze informatie dat deze selectie zowel betrekking had op onderzoek naar gastouders, gastouderbureaus, alsook vraagouders? Wilt u dit puntsgewijs en per categorie toelichten?
3. Wat is uw commentaar op onze informatie dat deze selectie – die neerkomt op een vorm van etnisch profileren – zowel geautomatiseerd als handmatig heeft plaatsgevonden?
4. Hoe verklaart u dat in het geval van GOB (CAF 11 Hawaï) een deel van de door Belastingdienst/Toeslagen onderzochte vraagouders op geen enkele manier gekoppeld kan worden aan en evenmin aan gastouders waarmee op enig moment een relatie had (over de periode 2012 – 2014)?
5. Hoe verhoudt dit zich tot de beantwoording door de staatssecretaris in het VSO betreffende de onderzoekpopulatie? (TK, 31066, nr 406, 17 mei 2018)
6. Kunt u toelichten waarom een medewerker van de Belastingdienst in een gesprek in juni 2016 aangeeft dat een van de personen in de onderzoekspopulatie niet gekoppeld aan is aan en ook niet aan een gastouder: "Hij kent hem niet van de gastouders."
7. Hoe verklaart u dat een medewerker van de Belastingdienst inzake CAF11 Hawaï in een excel-bestand de Turkse en Marokkaanse (tweede) nationaliteit van de onderzoekspopulatie had opgenomen?
8. Hoe verklaart u dat de desbetreffende medewerker van de Belastingdienst in juni 2016 verklaarde dat 'we dit allemaal standaard bijhouden'? Hoe verklaart u dat hierbij query's worden gedaan op 'postcode' en op 'toevoeging'?
9. Hoe verklaart u de zaak van de kinderopvang in Almere () , waar in 2014 uitsluitend bij vraagouders met een tweede nationaliteit / andere etnische achtergrond de kinderopvangtoeslag is stopgezet, en bij alle traditioneel 'Nederlandse' namen niet? (Het betreft hier de zaak waarover op 27 juli 2017 een klacht is ingediend bij de Autoriteit Persoonsgegevens).
10. Klopt het dat alle CAF-zaken een 'buitenlandse' link hebben?

11. Klopt het dat de afhandeling van bezwaren werden afgehandeld door de afdeling Buitenland van de dienst in Utrecht?
12. Waarom heeft u in antwoord op vragen van de Nationale Ombudsman en van de Autoriteit Persoonsgegevens geen duidelijk antwoord gegeven op dit soort vragen, maar uitsluitend de vraag beantwoord of een dergelijke selectie thans nog plaats vindt?
13. Waarom is de Tweede Kamer niet geïnformeerd over deze vorm van selectie?
14. Gebruikt Belastingdienst / Toeslagen nog steeds (tweede) nationaliteit of etnische achtergrond als selectie criterium bij handhaving en toezicht? Zo nee, waarom niet. Zo ja, waarom wel?
15. Wanneer is de huidige ambtelijke en politieke leiding van het ministerie van Financiën geïnformeerd over de hiervoor benoemde feiten?

Vragen voor de staatssecretaris van financiën:

1. Vragen: idem, zoals hierboven.
2. Wanneer bent u geïnformeerd over het gegeven dat dergelijke selecties hebben plaats gevonden?
3. Waarom heeft u het parlement niet geïnformeerd over de selectie op grond van (tweede) nationaliteit / etnische achtergrond in het dossier CAF / KOT?
4. Klopt onze informatie dat per CAF-zaak Belastingdienst/Toeslagen exact in beeld heeft welke gastouders, GOB's en vraagouders betrokken waren?
5. Welke betekenis heeft deze informatie volgens u voor nog lopende bezwaar- en beroepsprocedures?
6. Wordt dit onderdeel van het door u toegezegde onderzoek van de ADR naar de (overige) CAF-zaken?
7. Welke conclusies trekt u uit de gang van zaken rond selectie van nationaliteit?